

Επισκόπηση

- Η αθέτηση συμβάσεων και η αδυναμία προστασίας όσων πίστεψαν και επένδυσαν στην Ελλάδα προκαλεί τεράστια ζημιά σε μια χώρα με ελλειμματική αξιοπιστία. Η ξαφνική επιβολή επιπλέον φόρων στα τυχερά παιχνίδια του ΟΠΑΠ αποτελεί όχι μόνο αθέτηση σύμβασης, αλλά επιπλέον θα αποτύχει παταγωδώς να εξασφαλίσει στο κράτος τα έσοδα που προσδοκά, όπως απέτυχαν και άλλες φοροϋπερβολές των τελευταίων ετών. Η ζημιά που υπέστη η χώρα από την κατάληψη της σιδηροδρομικής γραμμής στην Ειδομένη υπερβαίνει κατά πολύ τη ζημιά που υπέστησαν όσες επιχειρήσεις εμπιστεύτηκαν το λιμάνι του Πειραιά και την ΤΡΑΙΝΟΣΕ και προστίθεται σε περιστατικά όπως της εταιρείας «Ελληνικός Χρυσός». Πάνω από όλα και πέραν της αναπόφευκτης ζημιάς που θα υποστεί το δημόσιο όταν τελεσιδικήσουν οι σχετικές αγωγές, η χώρα χάνει ξανά την ευκαιρία να ανταμείψει όσους επένδυσαν κόντρα σε όσους τους έλεγαν «μην πλησιάζεις την Ελλάδα, θα χάσεις» και να διαψεύσει όσους αμφισβητούν την αξιοπιστία της Ελληνικής οικονομίας.
- Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση των επιχειρήσεων και ειδικά των ΜμΕ στην Ελλάδα χειροτέρευσε εκ νέου, σύμφωνα με την βμηνιαία έκθεση της ΕΚΤ, ενώ και οι εξαγωγές χάνουν σταδιακά τη δυναμική τους, εμφανίζοντας πλέον ρυθμούς μείωσης. Η πορεία των εσόδων της γενικής κυβέρνησης τον Οκτώβριο εμφανίζει επίσης στοιχεία αποδυνάμωσης, αν εξαιρεθούν συγκυριακοί παράγοντες, που όμως ισοσκελίζεται σταθερά από τη μείωση δαπανών, κυρίως προμήθειες υλικού νοσοκομείων και πληρωμών για κοινωνικές παροχές εκτός των συντάξεων.
- Η συνεχής αναζήτηση νέων φόρων για την κάλυψη των ελλειμμάτων του κρατικού προϋπολογισμού, καθώς οι φιλόδοξοι στόχοι εσόδων διαψεύδονται συνεχώς σε μια οικονομία που λυγίζει κάτω από το βάρος της υπερφορολόγησης, προσφέρει στη χώρα ένα ιδιαίτερο πλεονέκτημα: Η εμπειρία, ότι «το έργο το έχουμε ξαναδεί»! Πέρα από την υπερφορολόγηση της ενέργειας, των εισοδημάτων και της ακίνητης περιουσίας, η φορολόγηση καπνών, ποτών, αναψυκτικών, της κινητής τηλεφωνίας και ο κωμικός φόρος πολυτελείας μας έχουν προσφέρει πανάκριβα και επώδυνα μαθήματα. Δυστυχώς δεν μαθαίνουμε! Κι'όμως είναι αυτονόητο: προηγείται η διαμόρφωση συνθηκών δημιουργίας πλούτου πριν επιβληθεί μια (λογική) φορολόγησή του!

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

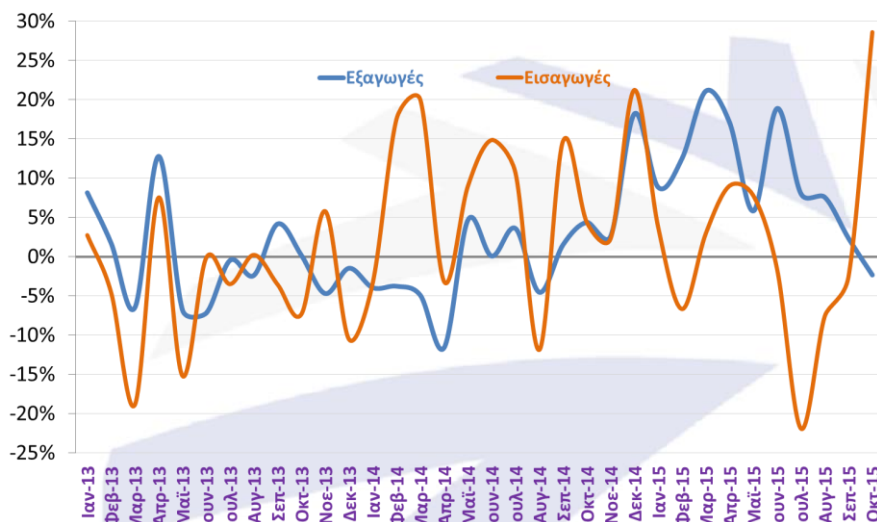
Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Εξαγωγές και εισαγωγές χωρίς καύσιμα - % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2015)

Υπερφορολόγηση: Δεν τελειώνει ποτέ αυτό το ανέκδοτο;

Η πρόσφατη επιβολή ειδικού τέλους στα παιχνίδια του ΟΠΑΠ δυστυχώς θα αποτύχει, όπως τόσα άλλα εισπρακτικά μέτρα που προηγήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Οι περιπτώσεις υπερφορολόγησης, που τελικά υπονομεύουν την ανάπτυξη και τα κρατικά έσοδα, αβυσσώνουν. Η υπερφορολόγηση της ενέργειας για βιομηχανική χρήση (βλέπε [Δελτίο 19/11/2015](#)) έχει δημιουργήσει μεγάλη ζημιά στην παραγωγή και απασχόληση. Η υπερφορολόγηση της μισθωτής εργασίας και οι υπερβολικοί φόροι κατοχής ακινήτων ([Δελτία 12/11/2015](#) & [26/11/2015](#)) ήταν και αυτές εξαιρετικά επιζήμιες. Η υπερφορολόγηση, ειδικά των πιο αποδοτικών για το κρατικό ταμείο «υψηλών εισοδημάτων», έχει οδηγήσει, σύμφωνα με τη [μελέτη των Γιαννίση και Ζωγραφάκη](#), στη μεγάλη μείωσή τους (υποχρηστική πάνω από 30% μόνο για την περίοδο 2008-2012, [Δελτίο 21/5/2015](#) και Διάγραμμα 1 και υποχώρηση άνω του 50% για εισοδήματα €50-100.000 την περίοδο 2010-14, [Δελτίο 8/10/2015](#)) είτε λόγω της έντασης της ύφεσης που προκαλεί η ίδια η υπερφορολόγηση είτε λόγω μετανάστευσης των ικανότερων ([Δελτίο 11/6/2015](#)). Εδώ δεν πρέπει να λησμονήσουμε ότι στην περίπτωση της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών που υλοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2014, μεταφράστηκε άμεσα σε βελτίωση των μισθών σε επιχειρήσεις που δηλώνουν στοιχεία στο ΙΚΑ, αναστρέφοντας την τάση μείωσης των αποδοχών που είχε επικρατήσει. Σε συνδυασμό μάλιστα με την ενίσχυση της απασχόλησης που επικρατούσε από τις αρχές του 2014 (Διάγραμμα 2) εξασφαλίστηκε αμελητέα επίπτωση στα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές (και αν δεν αυξάνονταν εκ νέου η αβεβαιότητα, θα οδηγούσε σταδιακά και σε αύξηση το συνόλο των εσόδων). Αντίστοιχα, η υπερβολική φορολόγηση των ακινήτων έχει εκμηδενίσει την αξία τους ως στοιχείο ενεργητικού ή ενέχυρου. Άλλα παραδείγματα περιλαμβάνουν τα **τέλη κυκλοφορίας** (Διάγραμμα 3, όπου πλέον τα ετήσια έσοδα έχουν κατέλθει στο επίπεδο προ της αύξησης τελών και φόρων πολυτελείας) και το **πετρέλαιο θέρμανσης** ([μελέτη IOBE](#)), καθώς και τα παραδείγματα που αναφέρονται στο τελευταίο μέρος αυτού του δελτίου. Η εμπειρία του παρελθόντος δεν αφήνει καμία αμφιβολία ότι ο νέος φόρος στα τυχερά παιχνίδια του ΟΠΑΠ θα αποτύχει να φέρει τα προσδοκώμενα έσοδα €210 εκατ. καθώς η υψηλή ελαστικότητα της ζήτησης θα οδηγήσει σε απώλεια με πολλούς τρόπους στα έσοδα του κράτους:

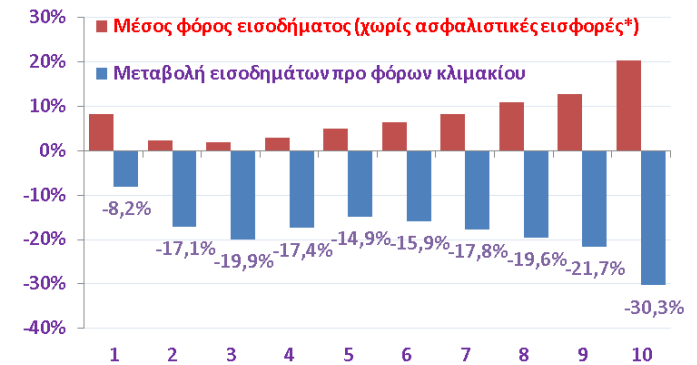
- Θα μειωθεί η ζήτηση για επίσημα τυχερά παιχνίδια, μειώνοντας τα άλλα έσοδα που εισπράττει από αυτά το κράτος καθώς και τους φόρους που εισπράττει επί των κερδών.
- Θα μειωθεί το έσοδο του κράτους επί των κερδών και μερισμάτων των επιχειρήσεων που έχουν επενδύσει ή θα επενδύσουν στον κλάδο, και εμπιστευτεί (εσφαλμένα) το Ελληνικό κράτος.
- Θα κλείσουν πρακτορεία, οδηγώντας πολλούς εργαζόμενους στην ανεργία με αποτέλεσμα τη μείωση των εσόδων του κράτους και την αύξηση των επιδομάτων ανεργίας που θα πληρώσει σε όσους χάσουν την δουλειά τους.

Όταν συνυπολογιστούν αυτές οι δυναμικές εξελίξεις, το πιθανότερο είναι ότι το δημόσιο θα έχει ωφεληθεί, στην καλύτερη περίπτωση, με €50-70 εκατ., χωρίς όμως να υπολογίζεται η ζημιά στην αξιοπιστία του κράτους και οι επιπτώσεις στην αποθάρρυνση άλλων επενδύσεων, τη στιγμή που η χώρα έχει ανάγκη την προσέλκυσή τους περισσότερο από ποτέ και χωρίς να συνυπολογιστεί το βέβαιο γεγονός ότι όταν τελεσιδικήσουν οι σχετικές δικαστικές διαμάχες αυτά τα έσοδα θα επιστραφούν και επιπλέον θα πληρωθούν αποζημιώσεις. Το ίδιο άλλωστε ισχύει και για την αλλαγή του κανονισμού για τις παιχνιδιομηχανές VLTs του ΟΠΑΠ που ήδη στερεί σημαντικά έσοδα από το κράτος χωρίς να συνυπολογίζεται η σχεδόν βέβαια καταδίκη του για παραβίαση της σχετικής συμφωνίας.

Ένας βασικός λόγος για τον οποίο η ζήτηση για επίσημα τυχερά παιχνίδια είναι τόσο ελαστική είναι ότι, όπως και στην αγορά οινόπνευματων και καπνών, υπάρχει και εδώ ανεπτυγμένη

Διάγραμμα 1: Μεταβολή εισοδημάτων προ φόρων 2009-2012 κατά κλιμάκιο εισοδήματος και μέσο φόρο εισοδήματος συν έκτακτη εισφορά

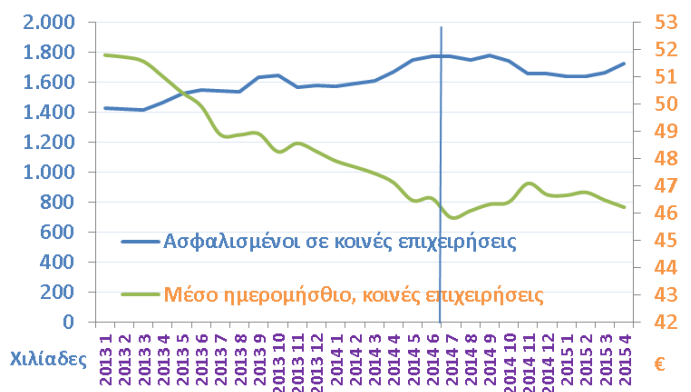
([Μελέτη Γιαννίση και Ζωγραφάκη](#), διαχωρισμός εισοδημάτων σε δέκατα μερίδια)

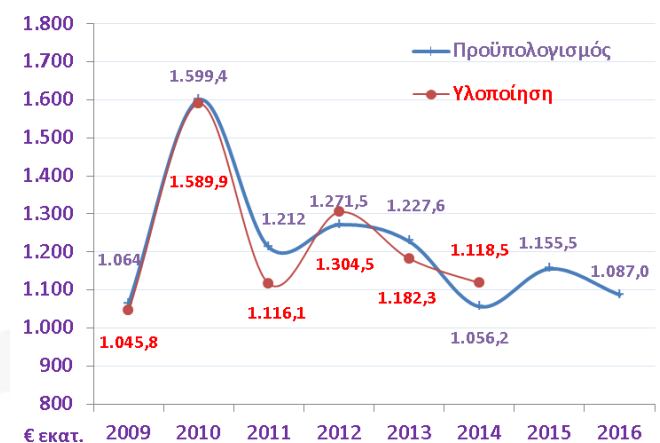
Κλιμάκιο εισοδήματος - από 10% χαμηλότερο στο 10% υψηλότερο

* Η μελέτη υπολογίζει φόρους εισοδήματος, φόρους σε ελεύθερο επάγγελμα, έκτακτη εισφορά σε υψηλά εισοδήματα και φόρους κατοχής ακινήτων. Δεν συνυπολογίζει τις ασφαλιστικές εισφορές. Εδώ υπολογίζονται μόνο οι φόροι εισοδήματος και ελευθέρων επαγγελματιών μαζί με τις έκτακτες εισφορές.

Διάγραμμα 2: Μέσο ημερομίσθιο και ασφαλισμένοι σε κοινές επιχειρήσεις (ΙΚΑ, Απρ. 2015)

Διάγραμμα 3: Έσοδα από τέλη κυκλοφορίας οχημάτων (ΚΩΔ εσόδων 1360, Προϋπολογισμοί 2009-2016)

Καθώς δεν είναι εφικτός ο διαχωρισμός των εσόδων του φόρου πολυτελείας που αναλογεί στην κατοχή αυτοκινήτων, δεν περιλαμβάνεται εδώ το σχετικό ποσό.

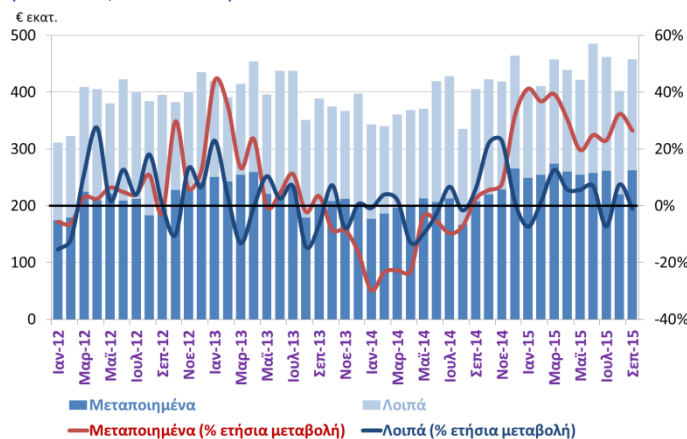
παράλληλα η παράνομη αγορά, κάτι που οφείλεται και στους αδύναμους ελεγκτικούς μηχανισμών του κράτους. Μάλιστα, όπως στην περίπτωση των ποτών και καπνών η στροφή στην παράνομη αγορά δεν οδηγεί μόνο σε ζημιά των νομοταγών και οργανωμένων επιχειρήσεων και πλήρη απώλεια εσόδων για το κράτος, ενέχει και σοβαρούς κινδύνους για τους καταναλωτές. Ειδικά στην περίπτωση των τυχερών παιχνιδιών τίθενται σημαντικά ζητήματα εποπτείας και η στροφή σε παράνομα παίγνια στερεί από τον καταναλωτή μια σημαντική ασπίδα προστασίας, ως προς την εντιμότητα των όρων υπό τους οποίους διεξάγονται τα τυχερά παιχνίδια. Τα ζητήματα αυτά τίθενται την ώρα που η ροπή προς τα παράνομα παίγνια ενισχύεται ακόμα περισσότερο από το γεγονός ότι τα όποια αναμενόμενα κέρδη από συμμετοχή σε επίσημα παίγνια υπόκεινται σε ελέγχους κίνησης κεφαλαίων, την ώρα που ο θαμώνας του παράνομου τζόγου περιμένει ότι τουλάχιστον ο παπατζής θα τον πληρώσει σε μετρητά.

Όμως στην περίπτωση της σύμβασης με τον ΟΠΑΠ προστίθεται και η καταστροφική πρακτική της αθέτησης συμβάσεων και παραβίασης της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας που υπονομεύουν τη διεθνή αξιοπιστία της χώρας και εξοργίζουν όσους εμπιστεύτηκαν τη χώρα και επένδυσαν σε αυτή δημιουργώντας θέσεις εργασίας και προσφέροντας ρευστότητα στη δοκιμαζόμενη Ελληνική οικονομία. Οι εμπειρίες της «Ελληνικός Χρυσός» και του άρθρου 21 του Ν4321/15 είναι ακόμα πολύ νωπές άλλωστε, και αντίστοιχο ζήτημα έχει προκύψει με όσους ξένους επενδυτές (όπως ενδεικτικά η Hewlett Packard) επέλεξαν να στηρίξουν τη λειτουργία τους στο λιμάνι του Πειραιά, ως διαμετακομιστικό κέντρο. Η βελτίωση των υποδομών στο εμπορικό λιμάνι του Πειραιά, ως αποτέλεσμα της εκχώρησης διαχείρισης μέρους του σε ιδιώτη (με τεράστιο πολιτικό κόστος, [Δελτίο 3/7/2015](#) για την αύξηση αποδοτικότητάς του υπό ιδιωτική διαχείριση μέρους του εμπορικού λιμανιού) και την μερική έστω ενεργοποίηση της σύνδεσης του ΟΛΠ με το σιδηροδρομικό δίκτυο μετά από δεκαετίες αναβολών (ενδεικτικά, η Αίγυπτος διπλασίασε τη δυναμικότητα της διώρυγας του Σουέζ [σε 12 μόλις μήνες](#)) έχει δεχτεί ένα τεράστιο πλήγμα από την αδυναμία διασφάλισης της ομαλής λειτουργίας του σιδηρόδρομου στην Ειδομένη. Φυσικά, η τραγωδία που βιώνουν οι μετανάστες που μετά από χρόνια πολέμου αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους απαιτεί μια ανθρωπιστική λύση. Αλλά αυτό δεν μπορεί να σημαίνει ότι δεκαετίες αγώνων για την προώθηση μεταρρυθμίσεων και την προσέλκυση επενδυτών διαγράφονται από την αδυναμία του κράτους να κρατήσει ελεύθερες τις σιδηροδρομικές γραμμές, καθώς, ήδη επιχειρήσεις όπως η Hewlett Packard αναγκάζονται να μεταφορτώνουν container που βρίσκονται στον Πειραιά όχι σε τραίνα της ΤΡΑΙΝΟΣΕ η οποία ήδη μετράει ζημιές άνω των €2 εκατ., αλλά σε πλοία με προορισμό λιμάνια άλλων χωρών, όπως το λιμάνι Κόπλερ της Σλοβενίας. Η προοπτική αποχώρησης των επιχειρήσεων που διάλεξαν τον Πειραιά ως πρώτο βήμα για δυνητικές επενδύσεις θα σημάνει και το άδοξο τέλος μιας προσπάθειας εδραίωσης της Ελλάδας ως διαμετακομιστικό κέντρο με παράλληλη εγκατάσταση δραστηριοτήτων μεταποίησης και η οποία σέρνεται εδώ και χρόνια με Ελληνικούς ρυθμούς, αλλά έχει καταφέρει σταδιακά να παρακάμψει εμπόδια που αλλού φυσικά θα είχαν λυθεί εντός πενταλέπτου.

Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

Εξαγωγές: Μείωση παρουσιάζουν οι εξαγωγές αγαθών, πλην καυσίμων, τον Οκτώβριο του 2015 κατά -2,3%, έπειτα από 13 συνεχόμενους μήνες ανόδου, γεγονός το οποίο οφείλεται κατά κύριο λόγο στην έλλειψη πρώτων υλών που παρατηρήθηκε τους καλοκαιρινούς μήνες λόγω των capital controls η οποία οδήγησε σε μείωση της παραγωγής (Διάγραμμα πρώτης σελίδας). Η εξέλιξη αυτή προκαλεί ανησυχία για την πορεία τους το επόμενο διάστημα, ύστερα και από τα προβλήματα που εμφανίστηκαν στις μεταφορές στα σύνορα της χώρας, αλλά και για τη συνολική πορεία της οικονομίας το τελευταίο τρίμηνο του έτους, ιδίως μετά την επιστροφή της σε αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης ήδη από το Γ' τρίμηνο. Ωστόσο, θετικά είναι τα μηνύματα από τις εισαγωγές αγαθών πλην καυσίμων, οι

Διάγραμμα 4: Εξαγωγές τροφίμων και ποτών
(Eurostat, Σεπ. 2015)

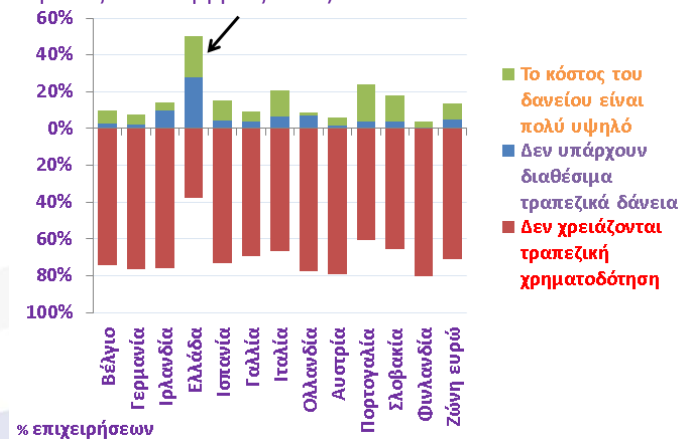
Πίνακας 1: Εξαγωγές ανά κατηγορία προϊόντων
(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Οκτ. 2015)

Ομάδες προϊόντων	Αξία σε € εκατ.		Μεταβολή 2015/2014	
	Οκτ 2015	Ιαν - Οκτ 2015	Οκτ	Ιαν - Οκτ
Αγροτικά προϊόντα	422,4	4.376,2	0,0%	15,4%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	332,1	3.230,9	-4,3%	3,6%
Ποτά και καπνός	53,8	548,6	-4,9%	16,7%
Λάδια και λίπη	36,5	596,7	92,3%	193,3%
Πρώτες ύλες	106,5	792,5	-16,5%	0,5%
Καύσιμα	647,7	6.417,3	-30,0%	-27,8%
Βιομηχανικά προϊόντα	1.004,8	9.417,0	0,4%	8,2%
Χημικά προϊόντα και συναφή	236,7	2.281,0	-7,5%	0,8%
Βιομηχανικά είδη ταξιν. κατά Α' ύλη	339,7	3.517,1	-2,8%	12,0%
Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	263,7	2.112,6	25,1%	16,7%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	164,7	1.506,3	-11,0%	0,9%
Άλλα	39,6	510,3	-33,0%	-0,4%
Σύνολο	2.221,0	21.513,3	-12,4%	-5,2%
Πρόσθετη ανάλυση:				
Αγροτικά προϊόντα*	457,9	3.939,6	13,1%	16,9%
Μεταποποιημένα	262,1	2.293,9	26,5%	30,1%
Λουτά	195,7	1.645,7	-1,0%	2,4%

* Στοιχεία Σεπτεμβρίου και Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου

Διάγραμμα 5: Λόγοι για τους οποίους τα τραπεζικά δάνεια δεν είναι επιλογή για τις ΜμΕ

(Survey on the Access to Finance of Enterprises SAFE, ΕΚΤ Απρίλιος – Σεπτέμβριος 2015)

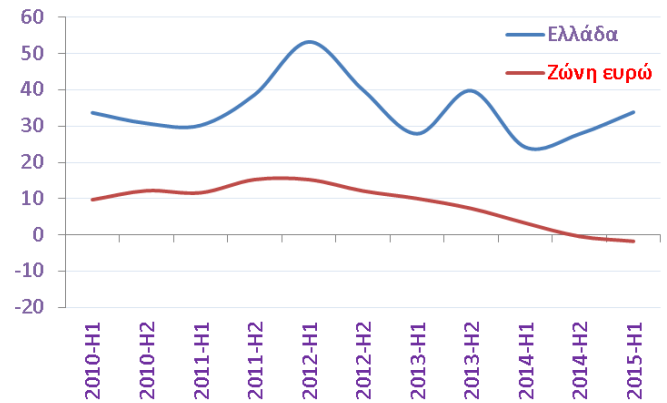

οποίες εκτινάχθηκαν στα €3,5 δισ. (+27,1% σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2014) αναπληρώνοντας τις απώλειες των προηγούμενων μηνών, ιδίως του Ιουλίου. Ειδικότερα, σε όλες τις κατηγορίες προϊόντων σημειώνεται μείωση εξαγωγών τον Οκτώβριο, εκτός από τα μηχανήματα (+25,1%) και το λάδι (+92,3%). Αξίζει να σημειωθεί ότι η δυναμική των αγροτικών προϊόντων οφείλεται κυρίως στα μεταποιημένα τρόφιμα και ποτά, οι εξαγωγές των οποίων αποτελούν το 60% των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων και από τον Δεκέμβριο του 2014 αυξάνονται με σημαντικά υψηλότερους ρυθμούς από ό,τι τα λοιπά (μη μεταποιημένα) αγροτικά προϊόντα (+30,1% έναντι +2,4% αντίστοιχα το πρώτο 9μηνο του 2015, Διάγραμμα 4 και Πίνακα 1). Συνολικά το διάστημα Ιαν – Οκτ 2015, οι εξαγωγές πλην καυσίμων αυξήθηκαν +9,7%, ενώ συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων υποχώρησαν -5,2%. Οι συνολικές εισαγωγές υποχώρησαν το ίδιο διάστημα με μεγαλύτερο ρυθμό (-9,8%) με αποτέλεσμα το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου να περιοριστεί στα €14,7 δισ. από €17,4 δισ. πέρυσι (-15,7%).

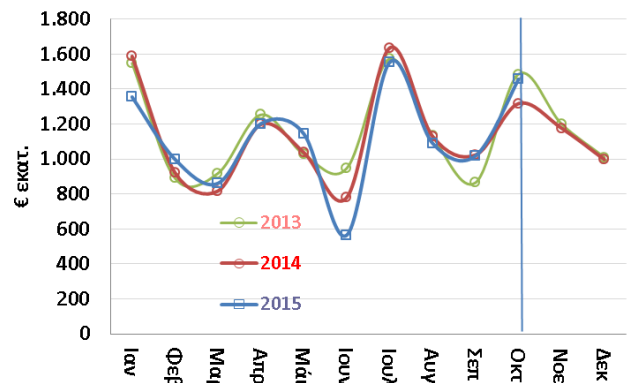
Τραπεζική χρηματοδότηση επιχειρήσεων: Στην [δημνιαία έκθεση για την πρόσβαση των ΜμΕ](#) σε χρηματοδότηση καταγράφεται καταρχήν η αύξηση του ποσοστού των ΜμΕ που αύξησαν τον κύκλο εργασιών τους (το ποσοστό έφτασε το 17% των ΜμΕ για το σύνολο της Ευρώπης) σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες εκτός της Ελλάδας, στην οποία αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός των ΜμΕ που κατέγραψαν μείωση του κύκλου εργασιών (το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 29% από 18% στην προηγούμενη δημνιαία έρευνα). Οι ευρωπαϊκές ΜμΕ, υποβοηθούμενες και από την παραπέρα πτώση των δαπανών για τόκους, αξιοποίησαν την πιο εύκολη πρόσβαση σε τραπεζική χρηματοδότηση κυρίως για επενδύσεις σε πάγια, αλλά και για κεφάλαια κίνησης και δημιουργία αποθεμάτων. Η Ελλάδα είχε το μεγαλύτερο ποσοστό των ΜμΕ που ανέφεραν την πρόσβαση σε χρηματοδότηση ως το μεγαλύτερο πρόβλημα τους – με απόσταση το μεγαλύτερο ποσοστό στην ΕΕ. Επίσης, μόνο στην Ελλάδα αυξήθηκε το κόστος και η δυσκολία πρόσβασης σε τραπεζικά δάνεια, τόσο για ΜμΕ όσο και για μεγάλες επιχειρήσεις. Αντίθετα, η πρόσβαση αυτή έγινε πιο εύκολη σε όλη την άλλη Ευρώπη, όπου πλέον η πρόσβαση σε χρηματοδότηση είναι ιεραρχικά το μικρότερο πρόβλημα και η αναζήτηση πελατών αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα των ΜμΕ (στην Ελλάδα η αναζήτηση πελατών αποτελεί ιδιαίτερα χαμηλή και φθίνουσα προτεραιότητα καθώς άλλα πιεστικά προβλήματα απασχολούν τις επιχειρήσεις). Μια άλλη αρνητική επίδοση της χώρας αφορά τη διαθεσιμότητα δανείων. Στην Ελλάδα οι ανάγκες για τραπεζική χρηματοδότηση παραμένουν οι μεγαλύτερες, το κόστος των δανείων υψηλός ανασταλτικός παράγοντας και η διαθεσιμότητα δανείων η χαμηλότερη (Διάγραμμα 5) και το κενό ανάμεσα στις ανάγκες και την προσφορά το μεγαλύτερο και με μεγάλη απόσταση, τη στιγμή που η Ευρώπη για πρώτη φορά από το 2009 παρατηρεί την προσφορά δανείων προς της ΜμΕ να ξεπερνά τη ζήτηση, και μάλιστα τους τελευταίους 6 μήνες η εικόνα αυτή χειροτερεύει και πάλι, ενώ στο σύνολο της Ευρώπης βελτιώνεται σταθερά (Διάγραμμα 6). Τέλος, οι Ελληνικές ΜμΕ είναι οι μόνες στην Ευρώπη που προσδοκούν παραπέρα χειροτέρευση – σε όλη την υπόλοιπη Ευρώπη οι ΜμΕ προσδοκούν παραπέρα βελτίωση των όρων χρηματοδότησής τους.

Εκτέλεση προϋπολογισμού: Εκτέλεση προϋπολογισμού: Τα στοιχεία εκτέλεσης προϋπολογισμού της γενικής κυβέρνησης για το μήνα Οκτώβριο καταγράφουν μια συνέχιση της αδυναμίας των εσόδων – παρά τη σημαντική ενίσχυση των φορολογικών εσόδων εξαιτίας της έναρξης είσπραξης του ΕΝΦΙΑ, μια αρκετά καλή πορεία των εσόδων από ΦΠΑ (Διάγραμμα 7) και την ανάκαμψη των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές που είχε παρατηρηθεί τον Ιούλιο και τον Σεπτέμβριο ως αποτέλεσμα των capital controls και του χρονισμού πληρωμών λόγω περιοδικότητας και αναβολών που σχετιζόνταν με τα capital controls. Έτσι, παρά την υποχώρηση του Οκτωβρίου τα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές για το σύνολο της γενικής κυβέρνησης ανήλθαν στο 10μηνο 2015 σε €15,4 δισ. (Διάγραμμα 8), ενώ πέρυσι στο αντίστοιχο διάστημα σε €15,8 δισ. και το 2013 σε €16,2 δισ. Αντίστοιχα, τα φορολογικά έσοδα στο 10μηνο 2015 ανήλθαν σε

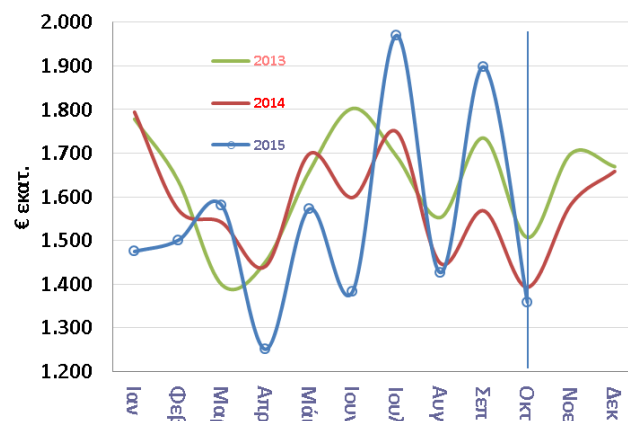
Διάγραμμα 6: Διαφορά ανάμεσα στη ζήτηση και την προσφορά για δάνεια, όπως την αντιλαμβάνονται οι ΜμΕ (Survey on the Access to Finance of Enterprises SAFE, ΕΚΤ Απρίλιος – Σεπτέμβριος 2015. Αύξηση σημαίνει ότι αυξάνεται η ζήτηση που δεν ικανοποιείται και αρνητικές τιμές ότι η προσφορά δανείων ξεπερνάει τη ζήτηση δανείων)

Διάγραμμα 7: Έσοδα κεντρικής κυβέρνησης από ΦΠΑ, ανά μήνα (Υπουργείο Οικονομικών, Οκτώβριος 2015)

Διάγραμμα 8: Έσοδα γενικής κυβέρνησης από ασφαλιστικές εισφορές, ανά μήνα (Υπουργείο Οικονομικών, Οκτώβριος 2015)

€33,65 δις., την ώρα που τόσο το 2014 όσο και το 2013 κυμάνθηκαν περί των €35,2 δις. Όπως καταγράφει και ο Πίνακας 2, η μείωση αυτή των εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων αντισταθμίζεται από μια σημαντική μείωση των δαπανών, τόσο για αγορά αγαθών και υπηρεσιών που αντικατοπτρίζει τις μειωμένες πληρωμές για υλικά των νοσοκομείων για παράδειγμα, αλλά και τη μείωση κοινωνικών παροχών εκτός των συντάξεων (η δαπάνη για συντάξεις είναι αυξημένη κατά €156 εκατ., ενώ η διαμόρφωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του κράτους προς την αγορά άνω των €5 δις. παρά την υποχώρηση κατά €100 εκατ. τον Οκτώβριο). Η χειροτέρευση του ισοζυγίου σε ΔΕΚΟ και άλλα νομικά πρόσωπα ισοσκελίζεται από το βελτιωμένο ισοζύγιο των ΟΤΑ, με αποτέλεσμα η βελτίωση των εσόδων από την πληρωμή του ΕΝΦΙΑ κατά €1 δις. και η περίπου ισοποίηση αύξηση των μεταβιβάσεων από φορείς της γενικής κυβέρνησης προς την κεντρική κυβέρνηση (που προκύπτει από τη βελτίωση του ισοζυγίου εισπράξεων από την Ε.Ε. και δαπανών του προϋπολογισμού επενδύσεων κατά €375 εκατ. και τη βελτίωση εσόδων από φόρους όπως ο ΦΠΑ) να προστεθούν στις προαναφερόμενες εξελίξεις και τελικά να οδηγήσουν στη βελτίωση του πρωτογενούς αποτελέσματος της γενικής κυβέρνησης στα €4,84 δις. (αντί €3,48 δις. το 10μηνο του 2014 και €2,5 δις. στο 9μηνο 2015). Αυτό συμβαίνει παρά την αύξηση, μετά και τις σημαντικές, προς τα άνω, αναθεωρήσεις για τους δυο προηγούμενους μήνες (Αύγουστος και Σεπτέμβριος, μήνες στους οποίους υπάρχουν τεχνικές λεπτομέρειες χειρισμού των οφειλών λόγω capital controls), των νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών των φορολογουμένων προς τη δημόσια διοίκηση, που πλέον πλησιάζουν στο 10μηνο του 2015 τα €10,4 δις., παρά την υποχώρηση της δημιουργίας νέων οφειλών τον Οκτώβριο (Διάγραμμα 9).

Δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας: Αύξηση +2,7% καταγράφεται στους μισθούς στο σύνολο της οικονομίας (αθροιστικά δημόσιος και ιδιωτικός τομέας, με εποχική διόρθωση αλλά χωρίς διόρθωση για εργάσιμες ημέρες, +5,7% χωρίς καμία διόρθωση) το Γ' 3μηνο του 2015, ενώ σε σταθερές τιμές η αύξηση διαμορφώνεται στο +4,7%, και είναι η μεγαλύτερη από το Γ' 3μηνο του 2014, όταν ανακόπηκε η μείωση που είχε ξεκινήσει από το Β' 3μηνο του 2010 (Διάγραμμα 10). Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΚΑ που είναι διαθέσιμα έως και τον Απρίλιο 2015 (Διάγραμμα 2), η τάση μισθών στον ιδιωτικό τομέα τους 4 πρώτους μήνες του 2015 είναι πτωτική.

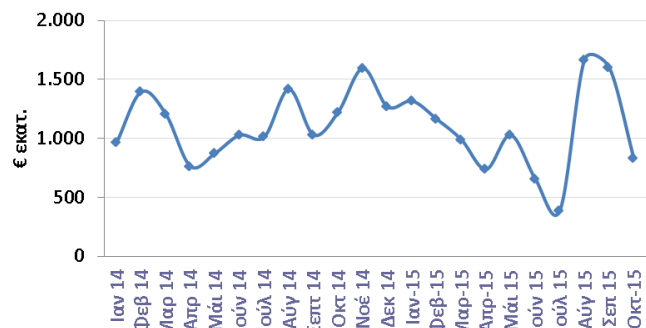
Υπερφορολόγηση: Επιλεγμένα παραδείγματα

Στη φορολόγηση του καπνού, σχετική μελέτη του IOBE τον Σεπτέμβριο του 2014, καταγράφει καταρχήν τις συνεχείς αυξήσεις φόρων από το 2009 και ύστερα, με αποτέλεσμα να έχει πλέον η χώρα μας τις υψηλότερες φορολογικές επιβαρύνσεις ως ποσοστό της τιμής στην ΕΕ-28. Η μελέτη καταγράφει (με στοιχεία έως και το 2014 για το σύνολο των εσόδων από τη φορολόγηση καπνού) τις σημαντικές (προς τα κάτω, φυσικά) αποκλίσεις των υλοποιήσεων εσόδων σε σχέση με τους (πάντα υπεραισιόδοξους) στόχους εσόδων του προϋπολογισμού και του νομοθέτη. Η μελέτη αποτυπώνει επίσης την ενίσχυση της αγοράς λαθραίων τσιγάρων ως συνέπεια της αυξημένης φορολόγησης των νόμιμων καπνών. Η μελέτη του IOBE εξετάζει διάφορα σενάρια φορολόγησης των καπνών και βρίσκει ότι μια προσέγγιση της φορολογίας προς τα μέσα επίπεδα της ΕΕ θα οδηγούσε τελικά σε αύξηση των εσόδων του κράτους από την φορολόγηση νόμιμων καπνικών προϊόντων, και μάλιστα παρά τη μείωση του εισοδήματος που πλέον υπάρχει. Τα στοιχεία των προϋπολογισμών 2009-2016 (Διάγραμμα 11 και 12) δείχνουν πως ειδικά την περίοδο 2010-2011 οι προσδοκίες του νομοθέτη ήταν πολύ υψηλότερες των τελικών εισπράξεων. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι, μετά την κατά επανάληψη αύξηση των συντελεστών, πλέον το 2014, οι εισπράξεις των εσόδων από αυτούς τους κωδικούς ΦΠΑ και ΕΦΚ από καπνά εγχώριας παραγωγής και εισαγωγής από την ΕΕ ήταν χαμηλότερες των εισπράξεων που έκανε το κράτος το 2009, πριν δηλαδή τη μεγάλη αύξηση των συντελεστών.

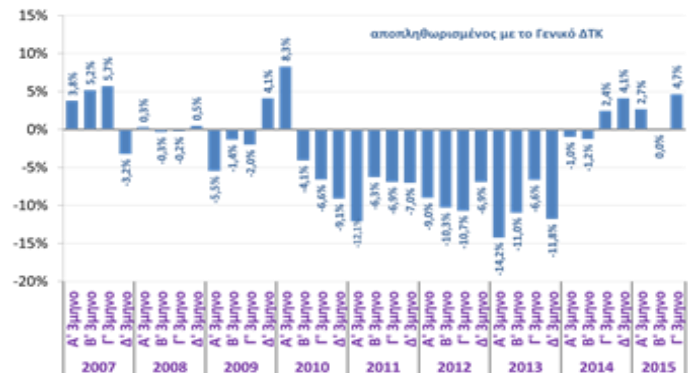
Πίνακας 2: Στοιχεία εκτέλεσης προϋπολογισμού φορέων της γενικής κυβέρνησης (Υπ. Οικ., Οκτώβριος 2015)

Στοιχεία Υπ. Οικονομικών	Ιαν - Οκτώβριος		
€ εκατ.	2014	2015	Δ%
Νομικά πρόσωπα			
Ίδια έσοδα	1.273	1.403	10,2%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	2.890	3.190	10,4%
Δαπάνες	3.222	3.657	13,5%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-1.949	-2.376	21,9%
Ασφαλιστικά ταμεία			
Ίδια έσοδα	16.132	15.494	-4,0%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	13.954	11.938	-14,4%
Δαπάνες	29.937	28.039	-6,3%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-13.793	-12.433	-9,9%
Τοπική αυτοδιοίκηση			
Ίδια έσοδα	1.847	1.811	-1,9%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	3.215	2.591	-19,4%
Δαπάνες	4.736	4.293	-9,4%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-2.890	-2.482	-14,1%

Διάγραμμα 9: Νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές φορολογουμένων προς τη διοίκηση (ΓΓΔΕ, Οκτ. 2015)

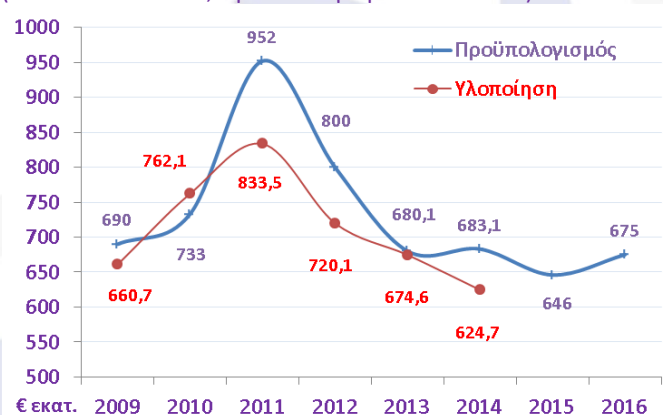
Διάγραμμα 10: Δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας* (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

* Με εποχική διόρθωση και χωρίς διόρθωση εργάσιμων ημερών

* Εκτός από τον πρωτογενή τομέα και τις δραστηριότητες νοικοκυριών

Διάγραμμα 11: Έσοδα από ΦΠΑ προϊόντων καπνού (ΚΩΔ εσόδων 1118, Προϋπολογισμοί 2009-2016)

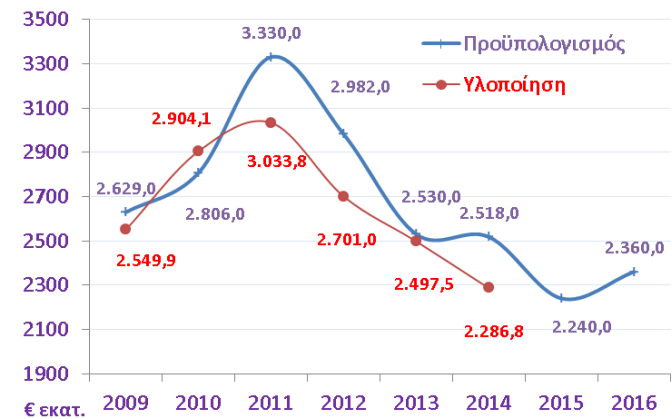

Η περίπτωση της φορολόγησης αλκοολούχων ποτών και αναψυκτικών. Σχετικές μελέτες έχουν καταγράψει πως τελικά η υπερφορολόγηση και η αύξηση του ΦΠΑ σε παράλογα επίπεδα έχει οδηγήσει σε συρρίκνωση της ζήτησης, μείωση της απασχόλησης και των μισθών και κερδών που φορολογούνται στην επίσημη οικονομία και τελικά σε μειωμένα έσοδα του κράτους. Σε ότι αφορά τα [αλκοολούχα ποτά, μελέτη του IOBE](#) καταγράφει πως την περίοδο 2009-2010 υπήρξαν 5 αυξήσεις στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και στον ΦΠΑ που επιβάλλεται στα οινοπνευματώδη ποτά, οδηγώντας σε υπερδιπλασιασμό της φορολογικής επιβάρυνσης. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ότι οι φόροι πλέον αποτελούν τα 2/3 της τιμής λιανικής των οινοπνευματωδών ποτών. Η αύξηση της τιμής, λόγω αύξησης των φόρων που πλέον είναι από τους υψηλότερους στην ΕΕ, οδήγησε, σύμφωνα με τη σχετική μελέτη του IOBE, σε σημαντικότερη μείωση της ζήτησης και αντίστοιχη ενίσχυση της νοθείας και του λαθρεμπορίου, το οποίο ως γνωστόν πληρώνει φόρους 0%, αποτελεί δραστηριότητα παράνομων επιχειρήσεων που δεν πληρώνουν φόρο στα κέρδη τους και απασχολούν προσωπικό που δεν καταβάλλει φόρους και ασφαλιστικές εισφορές. Το IOBE στη μελέτη του εκτιμάει ότι μια μείωση των φόρων και σε αυτή την περίπτωση θα οδηγήσει τελικά όχι μόνο σε ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και των κρατικών εσόδων. Εδώ έχει ενδιαφέρον η δυνατότητα της αγορά να κινηθεί προς μια παράλληλη λαθραία δραστηριότητα – ενδεικτικά, στο Διάγραμμα 13 αποτυπώνεται πως πλέον το 2014 τα έσοδα του κράτους από τον ειδικό φόρο οινοπνεύματος έχουν υποχωρήσει σε επίπεδα χαμηλότερα του 2009. Όμως, στην περίπτωση του ειδικού φόρου στην μπίρα (Διάγραμμα 14) η αύξηση του φόρου έπληξε με την αγορά (πλέον σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η Ελλάδα έχει από τους υψηλότερους φόρους στην ΕΕ), αλλά τουλάχιστον τα φορολογικά έσοδα από τον φόρο αυτό παραμένουν υψηλότερα του επιπέδου του 2009 –το φορολογικό πλήγμα στον κλάδο εξασφάλισε αυτά τα έσοδα στο κράτος σε μεγάλο βαθμό λόγω της μη ύπαρξης ανεπτυγμένης παράλληλης παράνομης αγοράς και χωρίς φυσικά να υπολογίζονται οι όποιες σημαντικές έμμεσες απώλειες. Σχετικά, σε ότι αφορά την πρόσφατη επιβολή φόρου στον οίνο πρέπει να επισημανθεί η ύπαρξη αγοράς χύμα κρασιού. Η συρρίκνωση της εγχώριας αγοράς πάντως καταγράφεται τόσο για την αγορά ποτών (που περιλαμβάνουν τα αλκοολούχα ποτά αλλά και τα αναψυκτικά που υπέστησαν μεγάλη αύξηση του ΦΠΑ) όσο και για την αγορά καπνού στο Διάγραμμα 15 με τη μείωση του δείκτη κύκλου εργασιών της βιομηχανίας στην εσωτερική αγορά.

Η περίπτωση της φορολόγησης των κινητών επικοινωνιών (δεδομένα και τηλεφωνία) έχει αναλυθεί [από σχετική μελέτη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών](#). Σύμφωνα με τη μελέτη αυτή, εισπράττεται από το δημόσιο, μέσω φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, (χωρίς να συνυπολογίζεται το έσοδο του δημοσίου από τις άδειες φάσματος), πάνω από το 50% της συνεισφοράς του κλάδου στο ΑΕΠ, ο οποίος ακόμα και μέσα στην κρίση υλοποιεί ετήσιες επενδύσεις εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ. Σαν αποτέλεσμα των πολλαπλών και πολλές φορές παράλογων αυξήσεων φόρων (πχ, στην περίπτωση της κινητής τηλεφωνίας φορολογείται ακόμα και ο φόρος!), ο κλάδος σήμερα υπόκειται στην υψηλότερη φορολογία σε όλη της ΕΕ και σύμφωνα με τη μελέτη αυτή, μια μείωση του ειδικού τέλους κατά 50%, μια μείωση του ΦΠΑ στο 20%, μια κατάργηση της επιβολής ΦΠΑ επί του ειδικού τέλους και μια εξαίρεση από το ειδικό τέλος των συνδέσεων ασύρματης πρόσβασης σε δεδομένα, θα μεγιστοποιούσε τα δημόσια έσοδα. Το ειδικό τέλος εισήχθη από τον Ν 2579/98 και αυξήθηκε σημαντικά με τροπολογία στο Ν3775/09 ενώ στη συνέχεια ο Ν3842/10 επέκτεινε το ειδικό τέλος και στην καρτοκινητή τηλεφωνία. Οι προσδοκίες εσόδων από την αύξηση του ειδικού τέλους το 2009 ήταν υψηλές, όπως αποτυπώνουν και οι σχετικές προβλέψεις του προϋπολογισμού (καθώς η αύξηση του τέλους έγινε με τροπολογία, δεν υπάρχει εκτίμηση του ΓΛΚ στο νομοσχέδιο). Όμως η υπερφορολόγηση (μαζί φυσικά με τη μείωση της κατανάλωσης λόγω ύφεσης) για άλλη μια φορά διέψευσαν τις

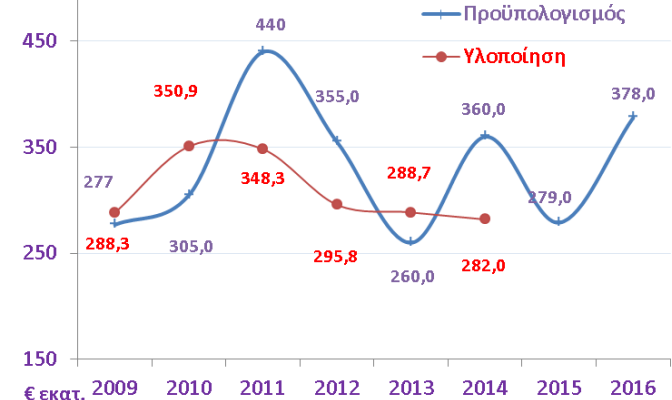
Διάγραμμα 12: Έσοδα από ΕΦΚ προϊόντων καπνού, εγχωρίων και Ε.Ε.

(ΚΩΔ εσόδων 1471, Προϋπολογισμοί 2009-2016)

Διάγραμμα 13: Έσοδα από ειδικό φόρο οινοπνεύματος

(ΚΩΔ εσόδων 1472, Προϋπολογισμοί 2009-2016)

Διάγραμμα 14: Έσοδα από ειδικό φόρο μπίρας

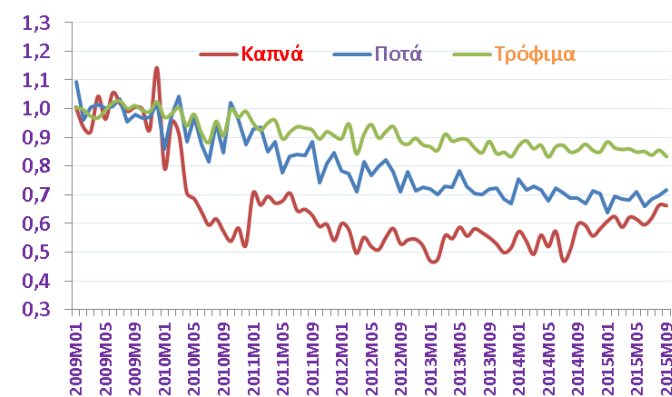
(ΚΩΔ εσόδων 1472, Προϋπολογισμοί 2009-2016)

προσδοκίες του νομοθέτη. Τα εκτιμώμενα για το 2010 ετήσια έσοδα ύψους €470 εκατ. πλέον έχουν κατασταλάξει στα μάλλον λιγότερο εντυπωσιακά €207 εκατ. – μετά από 5 χρόνια υπερφορολόγησης της οικονομίας, το κράτος εισπράττει στην περίπτωση του ειδικού τέλους κινητής τηλεφωνίας λιγότερο από το ήμισυ των αρχικών του εκτιμήσεων (Διάγραμμα 16). Μάλιστα, η εξέλιξη των εσόδων από το ειδικό τέλος δεν καταγράφει τις απώλειες του κράτους από τη μείωση εσόδων από ΦΠΑ λόγω μείωσης της ζήτησης για υπηρεσίες στον κλάδο, την αντίστοιχη μείωση απασχόλησης και αποδοχών εργαζομένων και του υψηλότατου μεριδίου που εισπράττει το κράτος επί αυτών, τη μείωση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων του κλάδου και αντίστοιχα των φόρων που εισπράττει επί αυτών το κράτος και τη μείωση των επενδύσεων ή ακόμα και την απαξίωση των δικαιωμάτων φάσματος. Ούτε φυσικά δεν καταγράφεται η ανακοπή της ανάπτυξης ειδικά της ασύρματης μεταφοράς δεδομένων, που αποτελεί σημαντική τροχοπέδη στην ανάπτυξη της εγχώριας ψηφιακής αγοράς στερώντας για παράδειγμα τη δυναμική αγορά εφαρμογών κινητής τηλεφωνίας από μια δυναμική εγχώρια αγορά η οποία θα μπορούσε να υποστηρίξει την ανάπτυξη της.

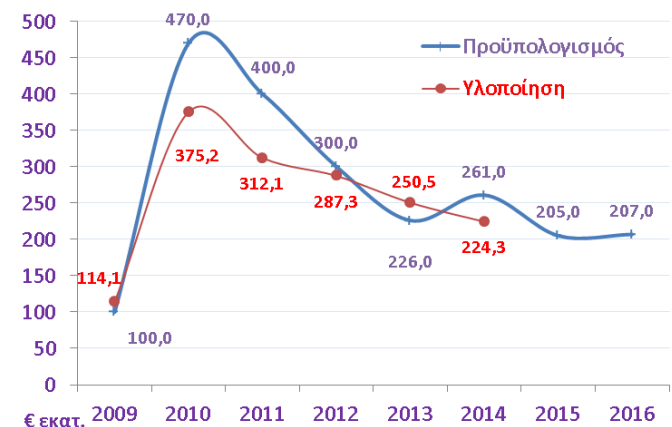
Όμως η πιο εξώφθαλμη (μέχρι σήμερα) περίπτωση υπερφορολόγησης στην οποία οι προσδοκίες του νομοθέτη αποδείχθηκαν εντελώς εκτός τόπου και χρόνου αποτελεί ο «φόρος πολυτελείας» του άρθρου 17 του Ν3833/2010. Ο φόρος αυτός θεσπίστηκε στο πρώτο κύμα μέτρων αντιμετώπισης της κρίσης και επιβάλλεται από ακριβά αυτοκίνητα και τζιπ, ιδιωτικά αεροπλάνα, χρυσά ρολόγια, ακριβά κοσμήματα (πλέον αξίας άνω των €1.000, για όσους νομοταγείς τιμολογούν), λαμπερούς πολύτιμους λίθους έως και σε ... πολυτέλειες δερμάτινες τσάντες και παπούτσια. Ο νομοθέτης στη συνέχεια αναγκάστηκε να τροποποιήσει κατά επανάληψη (τουλάχιστον 15 φορές) τον παράλογο αυτό φόρο για να εξαιρέσει (τις προφανώς, κατά τον αρχικό νομοθέτη υπερπολυτελέστατες) νεκροφόρες και κλούβες της αστυνομίας και να εξειδικεύσει την εφαρμογή του φόρου στην περίπτωση δερμάτων ... ψαριών. Υπό το βάρος αντιδράσεων των δικαιολογημένα αγανακτισμένων ελλήνων παραγωγών γούνας, ο νομοθέτης εξαιρέσε στη συνέχεια από το φόρο τις χονδρικές πωλούμενες σαν ενδιάμεσο αγαθό προς επεξεργασία γούνες εγχώριας παραγωγής, αλλά όπου διατηρήθηκε ο φόρος ο νομοθέτης έπρεπε να επανέλθει με τουλάχιστον άλλες 11 πράξεις ώστε να εξειδικεύσει την εφαρμογή του φόρου αυτού. Ο φορολογούμενος πολίτης συνεπώς πλήρωσε πολλές ώρες απασχόλησης υπαλλήλων του υπουργείου οικονομικών που συντάξανε δεκάδες σελίδες εγκυκλίων και διατάξεων που εξειδίκευαν σημαντικά θέματα όπως η εξαιρέση από τον φόρο της Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου και τα μέλη του αλλοδαπού προσωπικού αυτής. Μάλιστα ο νομοθέτης έπρεπε να ασχοληθεί ακόμα και με την τροποποίηση του σχετικού φόρου ώστε να εξαιρέσει από αυτόν αυτοκίνητα που δωρίζονται στην αστυνομία, την πυροσβεστική και το λιμενικό σώμα. Φυσικά, δεν αποτιμήθηκε ποτέ η ζημιά που υπέστη για παράδειγμα ο κλάδος αργυροχρυσοχοΐας από την επιβολή του φόρου, καθώς ο φόρος αυτός επιβαρύνει τις οργανωμένες, νομοταγείς επιχειρήσεις τους κλάδους και έχει καταστήσει απαγορευτική την εισαγωγή ημεπεξεργασμένων κοσμημάτων και πολύτιμων λίθων, ως ενδιάμεσα προϊόντα, για επεξεργασία και επαναεξαγωγή, εκδιώκοντας από τη χώρα τη σχετική δραστηριότητα και αποκλείοντας τις ελληνικές επιχειρήσεις από τις διεθνείς αλυσίδες αξίας. Ούτε αξιολογήθηκαν ποτέ οι εργατοώρες που χάνονται για την εξαιρέση από τον φόρο τουριστών που αγοράζουν είδη πολυτελείας στη χώρα μας. Το διαταύτα; Ο νομοθέτης προσδοκούσε από αυτό τον φόρο ετήσια έσοδα άνω των €120 εκατ., (σύμφωνα με την έκθεση του ΓΛΚ), στον προϋπολογισμό 2011 προέβλεψε έσοδα €100 εκατ. αλλά τελικά εισπράττει σε ετήσια βάση (στοιχεία 2013) €5,17 εκατ. (δηλαδή περίπου 4,3% της εκτιμώμενης από το ΓΛΚ ετήσιας απόδοσης του φόρου!), ενώ το 2014 η απόδοση ήταν περίπου 7% (Διάγραμμα 17).

Διάγραμμα 15: Δείκτης κύκλου εργασιών βιομηχανίας στην εσωτερική αγορά, τιμή 1 = μέσος όρος 2009
(ΕΛΣΤΑΤ / Eurostat Σεπτ. 2015)

Διάρθρωση μηνιαίας τιμής εποχικά διορθωμένου δείκτη με μέση τιμή έτους 2009 για τον κάθε δείκτη αντίστοιχα

Διάγραμμα 16: Έσοδα από τέλος συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας
(ΚΩΔ εσόδων 1357, Προϋπολογισμοί 2010-2016)

Διάγραμμα 17: Έσοδα από φόρο πολυτελείας άρθρου 17 Ν3833/10
(ΚΩΔ εσόδων 1340, Προϋπολογισμοί 2010-2016)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δις. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δις. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δις. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δις. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δις.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δις.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δις.

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenberg

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 732 35 70

E: main@sevbxl.be